

Et manifest for Mjøsa

Et viljesdokument fra Oppland og Hedmark Venstre

I Stortingsproposisjon nr. 89 (1976/77) skrev Regjeringen: «Alt i alt framstår Mjøsa som vår mest verneverdige vannressurs». Dette var starten til det største miljøløftet noensinne i Norge; Mjøsa skulle reddes. Og Mjøsa ble reddet. Men ikke for all tid.

Vi har fortsatt mye å lære av det som skjedde midt på sytti – tallet. Den viktigste lærdommen er at vi må evne å se de store linjene og forvalte naturen for de som kommer etter oss. **Mjøsa er jo ikke bare en sjø.** Den er et levende vesen, med mangslungne og innfløkte livsprosesser. Den er som en god venn som trenger både omsorg og pleie. Den er en del av det store og livgivende kretsløpet. Det som vi må slutte å tukle med.

Miljø

Overvåking Det er inngått avtaler om miljøovervåking av Mjøsa fram til 2012. Det må sikres en fortsatt og kontinuerlig overvåking av Mjøsa også etter 2012. Selv om konsentrasjonen av brommerte flammehemmere, kvikksølv og PCB er på tur ned, er det **stadig nye miljøgifter** på tur inn. Flere av dem transporteres via luft og over store avstander. Overgjødning og avrenning fra kloakk og landbruk er fortsatt en utfordring.

Sette miljømål Vedta miljømål for Mjøsa. Sette maksimalverdier, som forplikter stat, fylker, kommuner og næringsvirksomheter til å bidra til å redusere forurensing.

Gjennomføre tiltak:

- Sikre overvåking etter 2012
- Styrke Vassdragsforbundet
- Opprydding i gamle synder
- Redusere utslipp av Brommerte flammehemmere, PCB og kvikksølv
- Forbedre renseanlegg og fornye kloakkledningsnett (særlig i mjosbyene)
- Redusere avrenning og overgjødning fra landbruk ved å organisere innsamling av husdyrgjødsel rundt Mjøsa og opprette et stort industrielt **anlegg for biogassproduksjon** (fra husdyrgjødsel)
- Skifte ut konvensjonell diesel med biodiesel og biogass som drivstoff på båter
- Flere mottaksstasjoner for kloakk fra de over 7000 fritidsbåtene
- Regulering og flomvern
- Opprette Mjøsa friluftsråd

Målet må være at det innen 2015 skal bli **mulig å spise mjøsørret hver dag** hele året og ta seg et bad hvor som helst uten helseisiko. I dag frarådes gravide og ammende fra å spise fisk over 1kg fra Mjøsa og barn frarådes å spise fisk fra Mjøsa mer enn 4 ganger per år.

Kultur

Mjøsa og landskapet rundt er fult av kulturminner. Et utvalg av disse bør restaureres for bevaring, mens andre kan **aktiviseres for reiseliv og friluftsmål.**

Kulturminner • Registrering • Opprusting av kulturminner og bebyggelse • Levendegjøring

Kulturhopping på Mjøsa Flere av kulturminnene og attraksjonene på og langs Mjøsa bør organiseres for rundturer med fritidsbåt og charterbåter. Domkirkeodden, Atlungstad brenneri, Steinsolmen, Kapp Melkefabrikk, Gjøvik gård og Vitensenteret, Canyonet i Bråstadvika, Helgøya og Lillehammer brygge kan stå som eksempler på mulighetene.

Næring

Mjøs fisket og transport på Mjøsa har lange tradisjoner. I overgangen fra bonde- og industrisamfunnet til service- opplevelsessamfunnet har imidlertid ikke næringsutviklingen brydd seg så mye med Mjøsa. Men her ligger det muligheter

Fiske • Tilrettelegging av fiskeplasser • Båttutleie • Etablering av fiskemottak • Organiserte fisketurer • Småskala matproduksjon

Transport

Mjøsa har over 7000 registrerte fritidsbåter. Men nærings- og persontransport er i dag så å si fraværende, bortsett fra Skibladner. Over Sjø og Land DA har søkt konsesjon om prøvedrift med **luftputebåt mellom Hamar og Gjøvik** i 2010. Potensialet for chartertrafikk, spesielt i forbindelse med kulturopplevelser, er stort.

• Etablere flere gjestebrygger, gjerne med scene, som på Eidsvoll • Etablere rutetraffic Hamar-Gjøvik • Få ut flere charterbåter • Anløpsbrygge for Skibladner i alle kommuner • Mjøstråkk (sykkelstier- og veier)

Reiseliv

Campingplassene rundt Mjøsa har et stort antall gjestedøgn pr år og gjestene legger igjen store beløp i handel og kultur. Dette potensialet kan utnyttes enda mer. Fritidsfisket er dårlig ”pakket” og organsiert for turister. Undersøkelser viser at det er stort potensial for dette, spesielt blant tyskere og briter. I tillegg kan mer tilrettelagte kulturaktiviteter, idretts- og friluftsliv og mer transport bidra til økt kommersiell bruk av Mjøsa.

• Flere campingplasser • Flere «pakker» av fiskeopplevelser • Konserter, festivaler og show • Kulturhopping • Skape et stort, årlig idrettsarrangement på Mjøsa • Etablere et informasjonssenter for Mjøsa

Mjøsfond

Venstre vil opprette et Mjøsfond innen 2015 på **200 millioner kroner**. Venstre vil at staten skal gå inn med 100 millioner kroner, fylkeskommunene Oppland og Hedmark med 40 millioner kr hver og kommuner og næringsliv med 20 millioner kroner. Den årlige avkastningen skal gå til miljøtiltak, kulturformål og næringsutvikling på Mjøsa. Forvaltningen skal skje av fylkestingene i Oppland og Hedmark, som fra 2010 får overført forvaltningsansvaret for vannområdet Mjøsa fra staten. Målet for et Mjøsfond må være at den årlige avkastningen skal gå mindre og mindre til miljøopprydding og mer og mer til investeringer i miljøvennlig næring og kulturaktivitet.

Slik kan vi bevare Mjøsa, med det ”store lyset”, til **rekreasjonsformål, levevei og inspirasjon.**

Som en del av vår identitet. Og skape nye historier for framtidige generasjoner.

